

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
PRORAČUNU, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

ZAGREB, studeni 2012.

PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRORAČUNU, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavak 4. podstavak 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja i pitanja koja se uređuju ovim Zakonom

Zakonom o proračunu (Narodne novine, broj 87/08) uređuju se područja koja se odnose neposredno na planiranje, izradu, donošenje i izvršavanje državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, uređuje se upravljanje imovinom i dugovima, upravljanje javnim dugom, zaduživanje i davanje jamstava, proračunski odnosi u javnom sektoru, proračunsko računovodstvo, proračunski nadzor i druga pitanja. Uređuje se i provedba izobrazbe i usavršavanja djelatnika javnog sektora te pitanja vezana uz sredstva Europske unije. Odredbe Zakona djelomično se odnose na izvanproračunske korisnike, odnosno na izvanproračunske fondove, trgovačka društva i druge pravne osobe u kojima država, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima odlučujući utjecaj na upravljanje, a koji se s obzirom na izvor financiranja uključuju u opći proračun.

Proračun je temeljni plansko-financijski dokument kojim se procjenjuju prihodi i primici te rashodi i izdaci države odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za jednu godinu, a procjena prihoda i primitaka te rashoda i izdataka za višegodišnje razdoblje čini projekciju. Hrvatski sabor donosi državni proračun sukladno odredbama Zakona o proračunu što je između ostalog i njegovo Ustavom zajamčeno pravo.

S tog osnova, Zakon o proračunu dopunjuje se na način da ograničava mogućnost predlaganja zakona, drugih propisa i akata planiranja u kojima se propisuju odredbe o namjenskom korištenju prihoda. Propise u kojima se utvrđuje namjena korištenja prihoda moguće je predložiti samo uz suglasnost Ministarstva financija.

Proračun se sastoji od općeg i posebnog dijela, a na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i od plana razvojnih programa. Opći dio proračuna čini Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja. Posebni dio proračuna sastoji se od plana rashoda i izdataka proračunskih korisnika iskazanih po vrstama, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata. Ovim Prijedlogom sadržaj plana razvojnih programa mijenja se zbog potrebe povezivanja strateških ciljeva i prioriteta razvoja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s proračunskim sredstvima. To je važno zbog priprema jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za korištenje strukturnih i kohezijskog fonda Europske unije, s obzirom da programi i projekti koji se planiraju financirati iz navedenih fondova moraju imati vezu sa strateškim ciljevima i prioritetima.

Privremeno financiranje provodi se u slučaju kada Hrvatski sabor, odnosno predstavničko tijelo ne donese proračun prije početka proračunske godine. Tada se privremeno financiranje, na osnovi odluke o privremenom financiranju, nastavlja financiranjem poslova, funkcija i

programa državnih tijela i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih proračunskih i izvanproračunskih korisnika u visini koja je neophodna za njihovo obavljanje i izvršavanje te prava primatelja sredstava proračuna utvrđena zakonima i drugim propisima donesenim na temelju zakona. Zakonom je definirano da se privremeno financiranje obavlja razmjerno prihodima ostvarenima u istom razdoblju prema proračunu za prethodnu godinu, a najviše do $\frac{1}{4}$ ukupno ostvarenih prihoda bez primitaka. Privremeno financiranje obavlja se najduže za prva tri mjeseca proračunske godine. Međutim vezanje privremenog financiranja uz prihode ostvarene u istom razdoblju prethodne godine, pokazalo se manjkavim rješenjem u dosadašnjoj praksi. Stoga se ovim Prijedlogom visina odluke o privremenom financiranju vezuje uz visinu rashoda izvršenih u istom razdoblju prethodne godine (a najviše do $\frac{1}{4}$ ukupno ostvarenih rashoda bez izdataka), a što je također temeljeno na primjerima najbolje međunarodne prakse.

Ako se u tijeku proračunske godine, zbog izvanrednih nepredviđenih okolnosti, povećaju rashodi i izdaci, odnosno umanje prihodi i primici, proračun/financijski plan se mora uravnotežiti smanjenjem rashoda i izdataka, odnosno pronalaženjem novih prihoda i primitaka. Uz izmjene i dopune proračuna, Zakonom o proračunu dana je mogućnost Vladi odnosno načelniku, gradonačelniku, županu donošenja privremenih mjera za uravnoteženje proračuna. Ako se u tijeku proračunske godine zbog nastanka novih obveza za državni proračun ili promjena gospodarskih kretanja povećaju rashodi i/ili izdaci, odnosno smanje prihodi i/ili primici državnog proračuna, Vlada može, na prijedlog Ministarstva financija, obustaviti izvršavanje pojedinih rashoda i/ili izdataka.

Novim prijedlogom propisuje se rok od 45 dana u kojem Vlada može na prijedlog Ministarstva financija obustaviti izvršavanje pojedinih rashoda i/ili izdataka zbog nastanka novih obveza za državni proračun ili zbog promjena gospodarskih kretanja. Vlada kod provođenja privremene obustave izvršavanja može predložiti produljenje ugovorenih rokova plaćanja samo ako je to regulirano posebnim propisima.

Osim navedenog, novim prijedlogom Zakona brisana je mogućnost neograničene primjene privremene obustave izvršenja pojedinih rashoda i/ili izdataka.

Zakon o proračunu određuje vrste prihoda i primitaka, nadležnosti za njihovo prikupljanje i praćenje te načine i mogućnosti njihovog trošenja.

Prema odredbama Zakona, vlastiti prihodi su prihodi koje proračunski korisnici ostvaruju od obavljanja poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima koji se ne financiraju iz proračuna. Ti prihodi se uplaćuju u proračun, a neiskorišteni dio naplaćenih prihoda ne može se prenositi u sljedeću godinu. Do sada su se vlastiti prihodi mogli koristiti isključivo do visine utvrđene proračunom. Ovim se prijedlogom daje potrebna fleksibilnost u izvršavanju ove vrste prihoda, a do visine uplaćenih sredstava. Tako se uplaćeni, a manje planirani vlastiti prihodi mogu izvršavati iznad iznosa utvrđenih u proračunu, a do visine uplaćenih sredstava. Uplaćen, a neplanirani vlastiti prihodi mogu se koristiti prema naknadno utvrđenim aktivnostima i/ili projektima u proračunu uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija, odnosno upravnog tijela za financije.

Važećim zakonom propisuje se mogućnost odgode plaćanja ili obročne otplate duga prema državi, te prodaje, otpisa ili djelomičnog otpisa potraživanja države prema dužniku. Novom izmjenom, daje se mogućnost nadležnom tijelu koje nalaže uplatu u državni proračun i koje je odgovorno za potpunu i pravodobnu naplatu potraživanja iz svoje nadležnosti, da uputi prema Vladi, uz prethodno dobivenu suglasnost ministra financija, prijedlog o odgodi ili obročnoj otplati duga odnosno prodaji, otpisu ili djelomičnom otpisu potraživanja od dužnika koji mu

je podnio zahtjev. Naprijed navedena mogućnost na odgovarajući način daje se i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Također se propisuje donošenje novog podzakonskog propisa kojim će se regulirati vrsta duga odnosno potraživanja, kriteriji, mjerila i postupak za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja.

Zakonom se propisuje osnovni cilj zaduživanja i upravljanja dugom, a on je usmjeren osiguranju financijskih potreba državnog proračuna postizanjem najnižeg srednjoročnog i dugoročnog troška financiranja uz preuzimanje razboritog stupnja rizika. Ministarstvo financija koje je odgovorno za fiskalno upravljanje, odgovorno je i za politiku zaduživanja i upravljanja javnim dugom. U skladu s navedenim, u novom prijedlogu Zakona, ministru financija daje se ovlast, uz suglasnost Vlade, da zaduživanjem u tekućoj proračunskoj godini može stjecati sredstva potrebna za povrat državnog duga čije je dospijeće u sljedećoj proračunskoj godini. Takvo zaduživanje ne ulazi u iznos dozvoljenog zaduživanja tekuće proračunske godine, već se smatra primitkom sljedeće proračunske godine u kojoj će se sredstva i koristiti. Navedeno je između ostaloga potrebno u slučajevima kada otplate s osnova državnog duga dospijevaju već samim počecima proračunske godine, a sam postupak zaduživanja, posebice na inozemnom tržištu, zahtijeva duže vremensko razdoblje.

Ustavom Republike Hrvatske i Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi utvrđeno je da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju prihode kojima financiraju rashode nastale obavljanjem poslova iz svog djelokruga. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvaruju prihode iz vlastitih izvora, od zajedničkih poreza koji se dijele između države, općina/gradova i županija te od pomoći iz državnog i lokalnih proračuna. Uz navedeno, zakonom o proračunu omogućava se i ostvarivanje primitaka po osnovi dugoročnog zaduživanja i to kreditima, zajmovima i izdavanjem vrijednosnih papira.

Novim Prijedlogom propisuje se mogućnost kratkoročnog zaduživanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Kratkoročno posuđivanje novčanih sredstava radi likvidnosti i plaćanja obveza po dospijeću temelj je upravljanja financijskim tokovima i gotovinom te dobrog gospodarenja prihodima i rashodima. Iako Zakon o proračunu nije niti do sada ograničavao mogućnost kratkoročnih posudbi, predloženim rješenjem propisuje se način i uvjeti pod kojima se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave smije kratkoročno zaduživati. Takvo je zaduživanje moguće najduže do 9 mjeseci s tim da se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne smije kratkoročno zaduživati uzimanjem novih kratkoročnih kredita ili zajmova radi reprograma ili zatvaranja postojećih obveza po kratkoročnim kreditima ili zajmovima.

Prijedlogom zakona također se potiče aktivnije sudjelovanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u projektima iz područja unapređenja energetske učinkovitosti na način da se zaduživanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za projekte iz ovog područja isključuje iz iznosa mogućeg godišnjeg zaduživanja jedinice (20 posto ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zadužuje).

Posljedice koje će proisteći donošenjem ovog Zakona:

- predlaganje zakona, drugih propisa i akata planiranja u kojima se propisuju odredbe o namjenskom korištenju prihoda isključivo uz suglasnost Ministarstva financija,
- vezanje privremenog financiranja uz rashode izvršene u istom razdoblju prema proračunu za prethodnu godinu,
- sprječavanje neograničene primjene privremene obustave izvršenja pojedinih rashoda i/ili izdataka i uvođenje roka od 45 dana za donošenje privremenih mjera za uravnoteženje proračuna,
- uvođenje fleksibilnosti u izvršavanju vlastitih prihoda (do visine uplaćenih sredstava),
- davanje ovlasti ministru financija, uz suglasnost Vlade, za zaduživanje u tekućoj proračunskoj godini kojim se stječu sredstva potrebna za povrat državnog duga čije je dospelje u sljedećoj proračunskoj godini,
- utvrđivanje načina i uvjeta kratkoročnog zaduživanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- unapređenje pravnog okvira za korištenje sredstava iz fondova Europske unije koja će biti na raspolaganju Republici Hrvatskoj nakon što postane članica Europske unije i
- poticanje aktivnog sudjelovanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u projektima iz područja unapređenja energetske učinkovitosti izuzimanjem istih od zakonskog ograničenja za razine zaduživanja.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske i proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

IV. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora, predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, obzirom da postoje opravdani državni razlozi, odnosno radi sprječavanja ili otklanjanja većih poremećaja u gospodarstvu. Nedonošenjem ovoga Zakona mogle bi nastupiti štetne posljedice u pogledu izvršavanja poslova, funkcija i programa proračunskih korisnika na državnoj i lokalnoj odnosno područnoj (regionalnoj) razini. Iz tih razloga predlaže se i stupanje na snagu ovoga Zakona danom objave u Narodnim novinama.

KONAČNI PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRORAČUNU

Članak 1.

U Zakonu o proračunu (Narodne novine, broj 87/08) u članku 3. iza točke 4. dodaje se točka 4a. koja glasi:

„4a. doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije na temelju vlastitih sredstava Europske unije dio je ukupnih prihoda proračuna Europske unije koji uplaćuje Republika Hrvatska.“

Točka 32. mijenja se i glasi:

„32. plan razvojnih programa je dokument jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sastavljen za trogodišnje razdoblje, koji sadrži ciljeve i prioritete razvoja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave povezane s programskom i organizacijskom klasifikacijom proračuna.“

Točke 34., 35. i 36. mijenjaju se i glase:

„34. sredstva Europske unije su sredstva koja Republika Hrvatska prima kroz predpristupne programe i fondove Europske unije.

35. pravna osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu Republike Hrvatske je pravna osoba čiji imatelj dionica ili poslovnih udjela jest Republika Hrvatska koja pri tom ima odlučujući utjecaj na upravljanje ili u odnosu na koju Republika Hrvatska ima osnivačka i vlasnička prava.

36. pravna osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave je pravna osoba čiji imatelj dionica ili poslovnih udjela jest jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja pri tom ima odlučujući utjecaj na upravljanje ili u odnosu na koju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima osnivačka i vlasnička prava.“

Točka 50. mijenja se i glasi:

„50. proračunski nadzor je inspekcijski nadzor zakonitosti, svrhovitosti i pravodobnosti korištenja proračunskih sredstava, pravodobnosti i potpunosti naplate prihoda i primitaka iz nadležnosti proračunskih korisnika i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te inspekcijski nadzor pridržavanja i primjene zakona i drugih propisa koji imaju utjecaj na proračunska sredstva i sredstva iz drugih izvora, bilo da se radi o prihodima/primicima, rashodima/izdacima, povratima, imovini i obvezama.“

Članak 2.

U članku 12. stavku 2. iza riječi: „proračuna“ riječi: „i projekcije“ brišu se.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna i polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika objavljuju se na internetskim stranicama Vlade Republike Hrvatske odnosno internetskim stranicama jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.“

Dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Opći i posebni dio polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i opći i posebni dio polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika objavljuju se u „Narodnim novinama“ odnosno službenom glasilu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.“

Članak 3.

U članku 15. stavku 1. točka 4. mijenja se i glasi:

„4. suglasnost Ministarstva financija ako prijedlozi zakona, drugih propisa i akata planiranja imaju fiskalni učinak na proračun, odnosno mišljenje Ministarstva financija na izjavu predlagatelja da prijedlozi zakona, drugih propisa i akata planiranja nemaju fiskalni učinak na proračun, u skladu s posebnim propisima.“

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„Prijedlozi zakona, drugih propisa i akata planiranja ne mogu sadržavati odredbe o namjenskom korištenju prihoda, osim uz suglasnost Ministarstva financija.“

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

Članak 4.

U članku 16. stavak 4. mijenja se i glasi: „Plan razvojnih programa je dokument jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sastavljen za trogodišnje razdoblje, koji sadrži ciljeve i prioritete razvoja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave povezane s programskom i organizacijskom klasifikacijom proračuna.“

Članak 5.

U članku 23. stavku 1. riječi: „sa središnjim tijelom državne uprave nadležnim za razvojnu strategiju“ zamjenjuju se riječima: „s ministarstvom nadležnim za strukturne reforme“.

U stavku 2. iza riječi: „razdoblje“ dodaju se riječi: „na temelju sektorskih strateških dokumenata i programskih dokumenata namijenjenih korištenju sredstava Europske unije, a“.

Stavak 3. mijenja se i glasi: „Strateški planovi za trogodišnje razdoblje sadrže misije, vizije, strateške ciljeve i načine ispunjavanja ciljeva te njihovu vezu s organizacijskom i programskom klasifikacijom, i mjere procjene rezultata.“

Članak 6.

U članku 24. stavku 1. riječi: „sa središnjim tijelom državne uprave nadležnim za razvojnu strategiju“ zamjenjuju se riječima: „s ministarstvom nadležnim za strukturne reforme“.

U stavku 2. podstavku a) iza riječi: „viziju“ briše se zarez i dodaje se riječ: „i“, a riječi: „i makroekonomski okvir“ brišu se.

U stavku 2. podstavku c) riječi: „i programskom“ brišu se.

Članak 7.

U članku 29. stavku 2. podstavku 3. umjesto zarezavac stavlja se točka, a podstavak 4. briše se.

Članak 8.

U članku 32. iza riječi: „plana“ dodaje se riječ: „nadležnom“, a riječi: „za financije“ brišu se.

Članak 9.

Članak 33. mijenja se i glasi:

„(1) Upravna tijela u suradnji s upravnim tijelom za financije jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao koordinatorom, a na temelju strateških dokumenata namijenjenih razvoju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, izrađuju plan razvojnih programa jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za trogodišnje razdoblje.

(2) Upravna tijela iz stavka 1. ovoga članka obvezna su kod izrade plana razvojnih programa uključiti proračunske i izvanproračunske korisnike iz svoje nadležnosti.

Članak 10.

Članak 34. mijenja se i glasi:

„(1) Plan razvojnih programa jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sadrži ciljeve i prioritete razvoja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave povezane s programskom i organizacijskom klasifikacijom proračuna.

(2) Ministar financija uz suglasnost ministra nadležnog za regionalni razvoj pravilnikom propisuje sadržaj i metodologiju izrade plana razvojnih programa te sustav praćenja provedbe razvojnih programa.“

Članak 11.

U članku 38. stavku 3. iza riječi: „zalihe“ riječ: „ili“ briše se i stavlja se zarez. U istom stavku iza riječi: „zaduživanja“ točka se briše i dodaju se riječi: „ili već ranije preuzetih obveza.“

Članak 12.

U članku 39. stavku 2. iza riječi: „Izmjene i dopune proračuna“ riječi: „i projekcije“ brišu se.

Članak 13.

Članak 40. mijenja se i glasi:

„Načelnik, gradonačelnik, župan dostavlja proračun i projekcije, odluku o izvršavanju proračuna te izmjene i dopune proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Ministarstvu financija u roku od 15 dana od dana njihova stupanja na snagu.“

Članak 14.

U članku 42. stavak 3. mijenja se i glasi:

„Privremeno financiranje, u smislu stavka 1. ovoga članka, obavlja se razmjerno rashodima izvršenim u istom razdoblju prethodne godine, a najviše do $\frac{1}{4}$ ukupno izvršenih rashoda bez izdataka.“

Članak 15.

U članku 43. stavku 1. iza teksta u zagradi dodaju se riječi: „najduže 45 dana“.

U stavku 1. podstavku 2. iza riječi: „rokova plaćanja“ dodaju se riječi: „u skladu s posebnim propisima.“

Stavak 7. briše se.

Dosadašnji stavak 8. postaje stavak 7.

Članak 16.

U članku 44. dodaje se novi stavak 3. koji glasi: „Iznimno od stavka 2. ovoga članka proračunski korisnici državnog proračuna mogu preuzeti obveze po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama, uz suglasnost ministra financija, do iznosa ukupne obveze po ugovoru utvrđenog zakonom o izvršavanju državnog proračuna.“

U stavku 3. iza riječi: „sporazuma“ briše se točka i dodaju riječi: „i projekata sufinanciranih iz sredstava Europske unije.“

Dosadašnji stavci 3., 4. i 5. postaju stavci 4., 5. i 6.

Članak 17.

U članku 45. stavak 3. mijenja se i glasi: „Vlada će uredbom propisati način ocjene i postupak odobravanja investicijskih projekata.“

Članak 18.

U članku 46. stavku 1. iza riječi: „ovim Zakonom“ stavlja se točka, a riječi: „i zakonom o izvršavanju državnog proračuna, odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.“ brišu se.

Stavak 2. mijenja se i glasi: „Preraspodjela sredstava na proračunskim stavkama kod proračunskih korisnika ili između proračunskih korisnika i kod izvanproračunskih korisnika može se izvršiti najviše do 5% rashoda i izdataka na proračunskoj stavci donesenoj od strane Sabora odnosno predstavničkog tijela koja se umanjuje, ako to odobri ministar financija, odnosno načelnik, gradonačelnik, župan.“

U stavku 3. riječ „državnog“ briše se, a iza riječi: „financija“ dodaju se riječi: „odnosno upravnom tijelu za financije“.

U stavku 4. iza riječi: „se“ zarez i riječi: „osim pod uvjetima propisanim zakonom o izvršavanju državnog proračuna, odnosno odlukom o izvršavanju proračuna,“ brišu se.

Stavak 5. mijenja se i glasi: „Vlada, odnosno načelnik, gradonačelnik, župan o preraspodjelama izvještava Sabor, odnosno predstavničko tijelo u polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna.“

Članak 19.

U članku 50. stavcima 3. i 4. riječ: „državnom“ briše se, iza riječi: „financija“ briše se točka, stavlja se zarez i dodaju riječi: „odnosno upravnog tijela za financije.“

U stavku 5. iza riječi: „primjenjuju na“ dodaju se riječi: „izvanproračunske korisnike i“.

Članak 20.

U članku 52. iza stavka 2. dodaju se novi stavci 3. i 4. koji glase:

„(3) Uplaćeni, a manje planirani vlastiti prihodi mogu se izvršavati iznad iznosa utvrđenih u proračunu, a do visine uplaćenih sredstava.

(4) Uplaćeni, a neplanirani vlastiti prihodi mogu se koristiti prema naknadno utvrđenim aktivnostima i/ili projektima u proračunu uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija, odnosno upravnog tijela za financije.“

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju 5. i 6.

Članak 21.

U članku 53. stavku 2. iza riječi: „proračuna“ briše se točka i dodaju se riječi: „te za obveze preuzete po ugovorima za projekte koji se sufinanciraju iz sredstava Europske unije.“

Članak 22.

U članku 55. stavku 2. iza riječi: „jamstava“ dodaju se riječi: „te doprinosi Republike Hrvatske proračunu Europske unije na temelju vlastitih sredstava Europske unije“.

Članak 23.

U članku 59. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Ako se proračunskim nadzorom utvrdi da proračunska sredstva, za koje je posebnim propisom utvrđena obveza uplate u državni proračun, nisu uplaćena u državni proračun ili su uplaćena u manjem iznosu od propisanog, inspektor proračunskog nadzora donosi rješenje kojim se nalaže njihova uplata u državni proračun.“

U stavku 3. iza riječi: „stavka 2.“ dodaju se riječi: „i 3.“

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 4. i 5.

Članak 24.

U članku 67. u stavku 4. iza riječi: „točke“ dodaje se riječ: „1.,“.

Članak 25.

Članak 68. mijenja se i glasi:

„(1) Vlada može na prijedlog nadležnog tijela, a na zahtjev dužnika, uz suglasnost ministra financija, odgoditi plaćanje ili odobriti obročnu otplatu duga odnosno prodati, otpisati ili djelomično otpisati potraživanje ako se time bitno poboljšavaju mogućnosti otplate duga dužnika od kojega inače ne bi bilo moguće naplatiti cjelokupan dug.

(2) Vlada će uredbom propisati vrstu duga odnosno potraživanja, kriterije, mjerila i postupak za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja iz stavka 1. ovoga članka za državu i za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka ministar financija može na prijedlog nadležnog tijela, a na zahtjev dužnika, odgoditi plaćanje ili odobriti obročnu otplatu duga odnosno prodati, otpisati ili djelomično otpisati potraživanje do iznosa utvrđenog uredbom iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Odredbe stavka 1. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.“

Članak 26.

U članku 70. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Sredstva od prodaje i zamjene nefinancijske imovine države, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i od naknade štete s osnova osiguranja koriste se za kapitalne rashode države, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, za ulaganja u dionice i udjele trgovačkih društava, te za otplate glavnice temeljem dugoročnog zaduživanja.“

U stavku 2. iza riječi: „imovinu“ briše se zarez i stavlja se točka, a riječi: „te ulaganja u dionice i udjele trgovačkih društava.“ brišu se.

Članak 27.

U članku 71. stavku 4. riječi: „koji je potreban za otplatu dospjele glavnice državnog duga u tom razdoblju“ zamjenjuju se riječima: „utvrđenog u odluci o privremenom financiranju iz članka 42. ovoga Zakona.“

Članak 28.

U članku 72. stavku 1. točki 6. riječi: „valutnom rezervom“ zamjenjuju se riječima: „međunarodnom pričuvom.“

Članak 29.

U članku 77. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Ministar financija može, uz suglasnost Vlade, zaduživanjem u tekućoj proračunskoj godini stjecati sredstva potrebna za povrat državnog duga čije je dospjeće u sljedećoj proračunskoj godini. Prikupljena sredstva deponiraju se kod Hrvatske narodne banke.“

U stavku 4. riječi: “radi prijevremenog otkupa obveznica te prijevremene otplate kredita i zajmova“ zamjenjuju se riječima: „iz stavka 2. i 3. ovoga članka.“

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 4. i 5.

Članak 30.

Naslov iznad članka 79. mijenja se i glasi: „UVJETI I NAČIN SKLAPANJA UGOVORA O KREDITU I UGOVORA O ZAJMU S DRŽAVNIM JAMSTVOM.“

U članku 79. stavku 1. riječi: „i daje jamstva“ zamjenjuju se riječima: „s državnim jamstvom“.

U stavku 2. iza riječi: „ugovore“ brišu se riječi: „i jamstva“.

Članak 31.

U članku 80. stavak 4. mijenja se i glasi: „Način davanja državnih jamstava propisuje se zakonom o izvršavanju državnog proračuna za svaku pojedinu godinu.“

Članak 32.

U članku 82. stavku 1. riječi: „izravnom ili neizravnom državnom“ brišu se, a iza riječi: „vlasništvu“ dodaju se riječi: „ili suvlasništvu Republike Hrvatske“.

Članak 33.

Članak 83. mijenja se i glasi: „Izmjene i dopune ugovora o kreditu, ugovora o zajmu ili ugovora o jamstvu, kada su državna jamstva već dana, dopuštene su samo uz suglasnost Vlade.“

Članak 34.

U članku 86. stavak 2. briše se.

Članak 35.

Iza članka 86. dodaje se novi članak 86.a koji glasi:

„Članak 86.a

(1) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može se kratkoročno zadužiti najduže do 9 mjeseci, bez mogućnosti daljnjeg reprograma ili zatvaranja postojećih obveza po kratkoročnim kreditima ili zajmovima uzimanjem novih kratkoročnih kredita ili zajmova.

(2) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može se kratkoročno zadužiti sukladno stavku 1. ovoga članka samo za premošćivanje jaza nastalog zbog različite dinamike priljeva sredstava i dospijeca obveza.“

Članak 36.

U članku 88. stavku 5. riječi: „u kojima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sudjeluju.“ zamjenjuju se riječima: „i na projekte iz područja unapređenja energetske učinkovitosti u kojima sudjeluju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.“

Članak 37.

U članku 90. u stavcima 1. i 2. riječi: „izravnom ili neizravnom“ brišu se, a iza riječi: „vlasništvu“ dodaju se riječi: „ili suvlasništvu“.

Članak 38.

U članku 108. stavku 1. točka 1. mijenja se i glasi:

„1. opći dio proračuna koji čini Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja na razini odjeljka ekonomske klasifikacije,“

Točka 6. mijenja se i glasi: „obrazloženje makroekonomskih pokazatelja,“

Točka 7. mijenja se i glasi: „obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka,“

Iza točke 7. dodaje se točka 8. koja glasi: „8. deficit općeg proračuna.“

Stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika sadrže:

1. opći dio financijskog plana koji čini Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja na razini odjeljka ekonomske klasifikacije,

2. posebni dio financijskog plana po organizacijskoj i programskoj klasifikaciji te razini odjeljka ekonomske klasifikacije i

3. obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka.“

U stavku 3. riječi: „točke 7.“ zamjenjuju se riječima: „točki 6. i 8.“, a riječi: „i odredba stavka 2. ovoga članka osim točke 3.“ brišu se.

Članak 39.

Članak 112. mijenja se i glasi:

„(1) Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavlja se Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju u roku od 15 dana nakon što ga donese predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Iznimno, ako predstavničko tijelo ne donese izvještaj iz stavka 1. ovoga članka, isti se dostavlja Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju u roku od 60 dana od dana podnošenja predstavničkom tijelu.“

Članak 40.

U naslovu iznad članka 114. riječ: „POMOĆI“ zamjenjuje se riječju: „SREDSTVA“.

U članku 114. stavku 1. riječ: „pomoći“ briše se.

U stavku 2. riječ: „pomoći“ zamjenjuje se riječju: „sredstava“.

U stavku 3. riječ: „pomoći“ zamjenjuje se riječju: „sredstava“, a u podstavku f) riječ: „pomoći“ briše se.

Stavak 4. briše se.

Članak 41.

Iza članka 114. dodaje se novi članak 114.a koji glasi:

„Članak 114.a

(1) Republika Hrvatska kao korisnica sredstava Europske unije osigurava zaštitu financijskih interesa Europske unije uspostavljanjem sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevara (AFCOS).

(2) Vlada će uredbom propisati institucionalni okvir sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevara iz stavka 1. ovoga članka.“

Članak 42.

U članku 115. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Proračunski nadzor je inspekcijski nadzor zakonitosti, svrhovitosti i pravodobnosti korištenja proračunskih sredstava, pravodobnosti i potpunosti naplate prihoda i primitaka iz nadležnosti proračunskih korisnika i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te inspekcijski nadzor pridržavanja i primjene zakona i drugih propisa koji imaju utjecaj na proračunska sredstva i sredstva iz drugih izvora, bilo da se radi o prihodima/primicima, rashodima/izdacima, povratima, imovini ili obvezama.“

U stavku 2. iza riječi: „dokumenata“ riječi: „subjekata nadzora“ zamjenjuju se riječima: „te pregled poslovnih prostorija, zgrada, predmeta, robe i drugih stvari u skladu sa svrhom inspekcijskog nadzora.“

U stavku 3. iza riječi: „izvanproračunskih korisnika,“ dodaju se riječi: „trgovačkih društava te drugih“.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 43.

Uredbu iz članka 17., članka 25. i članka 41. ovoga Zakona Vlada će donijeti u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Pravilnik iz članka 10. ovoga Zakona ministar financija će donijeti u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Do stupanja na snagu uredbe iz članka 25. ovoga Zakona, primjenjuje se Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja ili obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine, broj 76/12).

Članak 44.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u „Narodnim novinama“, osim članaka 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 18. koji se primjenjuju u proračunskim procesima počevši od 2013. godine i povezani su s izradom i donošenjem proračuna i financijskih planova za 2014. godinu i projekcija za 2015. i 2016. godinu i nadalje, i članaka 19., 20., 26. i 35. koji stupaju na snagu 1. siječnja 2013. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

Člankom 1. mijenjaju se pojedine točke članka 3. Zakona o proračunu (Narodne novine, br. 87/08, dalje u tekstu Zakon) u kojem se definiraju značenja pojmova iz Zakona. Točkom 4a. definira se doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije. S obzirom da se ovim Zakonom sadržaj dosadašnjeg plana razvojnih programa mijenja, točkom 32. dana je nova definicija plana razvojnih programa. Točkom 34. definira se što su sredstva Europske unije, a točke 35. i 36. usklađuju se s propisima kojima se uređuje vlasništvo i ostala stvarna prava, upravljanje državnom imovinom i način poslovanja trgovačkih društava. Točkom 50. šire se uređuje obuhvat proračunskog nadzora.

Člankom 2. mijenjan je članak 12. na način da se stavkom 3. i 4. jasnije određuje što se objavljuje na internetskim stranicama, a što u „Narodnim novinama“ odnosno službenom glasilu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Time se naglašava načelo transparentnosti što je bitno zbog uvida javnosti i svih zainteresiranih u način trošenja proračunskih sredstava.

Člankom 3. mijenjan je članak 15. u stavku 1. točki 4. na način da je potrebna suglasnost Ministarstva financija ako prijedlozi zakona i drugih propisa te akata planiranja imaju fiskalni učinak, a ako nemaju, uz prijedlog zakona, drugog propisa i akta planiranja potrebno je imati mišljenje Ministarstva financija na izjavu predlagatelja da isti nemaju fiskalni učinak.

Ovim člankom se također ograničava mogućnost predlaganja zakona, drugih propisa i akata planiranja u kojima se propisuju odredbe o namjenskom korištenju prihoda. Propise u kojima se utvrđuje namjena korištenja prihoda moguće je predložiti samo uz suglasnost Ministarstva financija. Na ovaj se način na najmanju moguću mjeru svodi mogućnost nepoželjnog utjecaja izvršne vlasti na odlučivanje zakonodavne vlasti prilikom utvrđivanja državnih prihoda i rashoda u državnom proračunu, a što je u skladu s Ustavom Republike Hrvatske.

U članku 4. detaljnije se definiraju planovi razvojnih programa koji su sastavni dio proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Člankom 5. mijenja se članak 23. stavak 1. na način da se isti usklađuje sa Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine, br. 150/11 i 22/12). Strateški planovi izrađuju se na temelju postojećih strateških dokumenta za pojedine sektore koje je usvojio Hrvatski sabor ili Vlada te programskih dokumenata koje je Republika Hrvatska kao zemlja kandidatkinja pripremala radi korištenja sredstava Europske unije. Iz navedenoga proizlaze i promjene u stavku 2. Stavkom 3. proširuje se sadržaj strateškog plana. Strateški plan sadrži i vezu strateških ciljeva i načina ispunjavanja istih s organizacijskom i programskom klasifikacijom državnog proračuna budući se radi o jednom od ključnih dijelova procesa strateškog planiranja.

Člankom 6. mijenja se članak 24. stavak 1. na način da se isti usklađuje sa Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine, br. 150/11 i 22/12). U stavku 2. predlaže se brisanje makroekonomskog okvira iz obuhvata strategije vladinih programa budući je isti dio smjernica ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje. Također se iz obuhvata strategije vladinih programa briše veza s programskom klasifikacijom državnog proračuna jer se radi o vrlo detaljnim tehničkim podacima koji nepotrebno opterećuju tekst strategije. Veza ciljeva i načina ostvarenja s programskom klasifikacijom bit će i nadalje dio strateških planova.

Člankom 7. se u članku 29. stavku 2. brišu planovi razvojnih programa koji su do sada bili sastavni dio prijedloga financijskog plana proračunskog korisnika. Razvojne potrebe proračunskih korisnika bit će ugrađene u plan razvojnih programa jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave.

Člankom 8. mijenja se članak 32. na način da proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave svoje financijske planove dostavljaju nadležnom upravnom tijelu, a ne upravnom tijelu za financije. Time se postiže veće uključivanje upravnih tijela nadležnih za proračunske korisnike (upravna tijela mogu biti primjerice odjel za predškolski odgoj i školstvo, odjel za komunalne djelatnosti, odjel za urbanizam i prostorno uređenje, odjel za socijalnu skrb, odjel za kulturu i sport) u sve proračunske procese, od pripreme do praćenja izvršavanja financijskih planova korisnika, što je do sada bilo isključivo na upravnom tijelu nadležnom za računovodstvo i financije.

Člankom 9. i 10. mijenja se sadržaj plana razvojnih programa koji je sastavni dio proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Navedene promjene predlažu se zbog potrebe povezivanja ciljeva i prioriteta razvoja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s proračunskim sredstvima. To je važno zbog priprema jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za korištenje strukturnih i kohezijskog fonda Europske unije, s obzirom da programi i projekti koji se planiraju financirati iz navedenih fondova moraju imati vezu sa strateškim ciljevima i prioritetima.

Člankom 11. mijenja se članak 38. na način da se onemogućí putem amandmana povećanje rashoda i izdataka na teret (smanjenjem) već ranije preuzetih obveza.

Člankom 12. mijenja se članak 39. u stavku 2. jer se pri izmjenama i dopunama proračuna ne mijenjaju projekcije, koje je Hrvatski sabor ili predstavničko tijelo donijelo zajedno s proračunom. Izmjenama i dopunama mijenja se isključivo proračun.

Člankom 13. mijenjan je članak 40. kojim se jasnije određuje način dostavljanja proračuna, izmjena i dopuna proračuna i odluke o izvršenju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Uz navedeno, na prijedlog Državnog ureda za reviziju ukida se obveza dostave proračuna, izmjena i dopuna proračuna i odluke o izvršenju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Državnom uredu za reviziju, dok i nadalje ostaje obveza dostave istih Ministarstvu financija.

Člankom 14. mijenja se članak 42. u stavku 3. na način da se visina odluke o privremenom financiranju vezuje uz visinu rashoda izvršenih u istom razdoblju prethodne godine (a najviše do ¼ ukupno ostvarenih rashoda bez izdataka), a ne uz visinu prihoda, kao što je to bio slučaj do sada. Navedeno je temeljeno na primjerima najbolje međunarodne prakse.

Člankom 15. mijenja se članak 43. u stavku 1. gdje se dodaje rok od 45 dana u kojem Vlada, odnosno načelnik, gradonačelnik, župan može, na prijedlog Ministarstva financija, odnosno upravnog tijela za financije, obustaviti izvršavanje pojedinih rashoda i/ili izdataka zbog nastanka novih obveza za državni proračun ili zbog promjena gospodarskih kretanja. Mjera privremene obustave, za koju nije postojao rok primjene, u praksi se pokazala kao mjera koja nije dovela do uravnoteženja proračuna. Osim navedenog, predlaže se eliminiranje mogućnosti neograničene primjene privremene obustave izvršenja pojedinih rashoda i/ili

izdataka jer je ova mjera iznimka i niti u kojem slučaju se ne bi trebala primjenjivati u dužem razdoblju.

Člankom 16. dopunjuje se članak 44. novim stavkom 3. prema kojemu ministar financija može dati suglasnost proračunskim korisnicima državnog proračuna za preuzimanje obveza po višegodišnjim ugovorima do iznosa ukupne obveze po ugovoru utvrđenog zakonom o izvršavanju državnog proračuna. Ako je iznos ukupne obveze po višegodišnjem ugovoru veći od iznosa koji je utvrđen zakonom o izvršavanju državnog proračuna, suglasnost daje Vlada na prijedlog ministra financija. Ostale izmjene i dopune ovoga članka predlažu se zbog efikasnijeg provođenja projekata koji se sufinanciraju iz fondova Europske unije i provode kroz više godina.

Člankom 17. mijenja se članak 45. stavak 3. sukladno preporuci SIGMA-e (zajedničke inicijative OECD-a i Europske unije za pomoć zemljama u razvoju) na način da se obuhvat koji se propisuje Uredbom Vlade Republike Hrvatske ograničava na ocjenu i postupak odobravanja investicijskih projekata. Naime, sadašnji obuhvat Uredbe izlazi iz okvira nadležnosti Ministarstva financija i smanjuje odgovornost koju bi trebao snositi predlagatelj projekta.

Člankom 18. mijenja se članak 46. na način da se propisuje mogućnost preraspodjele do 5% ne samo na proračunskim stavkama kod proračunskih korisnika državnog proračuna, već i kod proračunskih korisnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ukida se mogućnost da se odredbama zakona o izvršavanju državnog proračuna odnosno odredbama odluke o izvršavanju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za pojedinu godinu odlučuje o preraspodjelama iznad 5%. U stavku 5. mijenja se način izvještavanja o preraspodjelama i to kroz podnošenje polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna.

Člankom 19. mijenja se članak 50. gdje je propisan način korištenja namjenskih prihoda i primitaka za proračunske korisnike državnog proračuna, a sada se uvođenjem obveznog traženja prethodne suglasnosti od upravnog tijela za financije za način korištenja namjenskih prihoda i primitaka naglašava primjena članka i na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Nadalje, u stavku 5. primjena cijelog članka proširuje se i na izvanproračunske korisnike. Na ovaj se način daje fleksibilnost u izvršavanju namjenskih prihoda i primitaka jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te izvanproračunskim korisnicima koji tako mogu izvršavati, odnosno trošiti namjenske prihode i primitke u iznosima većima od planiranih.

Člankom 20. mijenja se članak 52. na način da se dodaju novi stavci 3. i 4. prema kojima se uplaćeni, a manje planirani vlastiti prihodi mogu izvršavati iznad iznosa utvrđenih u proračunu, do visine uplaćenih sredstava. Uplaćeni, a neplanirani vlastiti prihodi mogu se koristiti prema naknadno utvrđenim aktivnostima i/ili projektima u proračunu uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija, odnosno upravnog tijela za financije.

Člankom 21. mijenja se članak 53. na način da se omogući isplata predujma kako bi se projekti sufinancirani iz sredstava Europske unije mogli pravodobno pokrenuti, završiti te u cijelosti iskoristiti raspoloživa sredstva iz fondova EU.

Člankom 22. mijenja se članak 55. stavak 2. kojim se predlaže da se, uz otplate glavnice i kamata državnog duga i državnih jamstava, i doprinosi Republike Hrvatske proračunu

Europske unije na temelju vlastitih sredstava mogu izvršavati u iznosima iznad planiranih. Doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije je obveza koju je Republika Hrvatska preuzela samom činjenicom da je potpisan Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju 29. listopada 2001. kada je Republika Hrvatska po prvi put stupila u ugovorne odnose s Europskom unijom. Međutim, proračun Europske Unije često se mijenja što uzrokuje promjene u doprinosima država članica. Prema tome, potrebno je predvidjeti mogućnost transferiranja dodatnih sredstava. Primjerice, doprinosi od tradicionalnih vlastitih sredstava, carinska davanja i pristojbe za proizvodnju šećera ovise o stvarno prikupljenom iznosu sredstava što također može uzrokovati promjene u razini doprinosa. Kako obveza uplate doprinosa Republike Hrvatske u proračun Europske unije ne smije ovisiti o činjenici jesu li isti planirani u nacionalnom proračunu, u ovom se dijelu, izvršavanju proračuna mora dati fleksibilnost, što je omogućeno ovakvim uređenjem.

Člankom 23. dopunjava se članak 59. jer se u praksi provođenja proračunskog nadzora, ukazala potreba da se pored donošenja rješenja o povratu sredstava u proračun, u slučaju kada se utvrdi da su sredstva korištena suprotno zakonu ili proračunu, predvidi mogućnost donošenja rješenja o uplati u državni proračun proračunskih sredstava za koje je posebnim propisom propisana obveza uplate u državni proračun, a ista nisu uplaćena u državni proračun ili su uplaćena u iznosu manjem od propisanog. Navedeno se može odnositi na tzv. zajedničke prihode od kojih je dio tih prihoda prema posebnim propisima prihod državnog proračuna, a uplaćen je na račun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, tako da u državni proračun nije uplaćen pripadajući dio tih prihoda.

Člankom 24. proširuje se način na koji jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu stjecati udjele u kapitalu trgovačkih društava.

Člankom 25. mijenja se članak 68. Ovim prijedlogom daje se mogućnost nadležnom tijelu koje nalaže uplatu u državni proračun i koje je odgovorno za potpunu i pravodobnu naplatu potraživanja iz svoje nadležnosti, da uputi prema Vladi, uz prethodno dobivenu suglasnost ministra financija, prijedlog o odgodi ili obročnoj otplati duga odnosno prodaji, otpisu ili djelomičnom otpisu potraživanja od dužnika koji mu je podnio zahtjev. Naprijed navedenu mogućnost na odgovarajući način mogu primjenjivati i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ovim se člankom također propisuje donošenje novog podzakonskog propisa kojim će se regulirati vrsta duga odnosno potraživanja, kriteriji, mjerila i postupak za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja.

Člankom 26. mijenjan je članak 70. na način da se iz namjenskih sredstava ostvarenih od prodaje nefinancijske imovine i od naknade štete omogućuje financiranje, ne samo nabave nefinancijske imovine, već i otplata glavnice kredita kojim je bila nabavljena ili izgrađena nefinancijska imovina te ulaganje u dionice i udjele trgovačkih društava. Na taj način jedna vrsta imovine se zamjenjuje drugom jer se kreditom nabavila ili izgradila nova imovina i ne financiraju se kamate.

Člankom 27. uređuje se zaduživanje u razdoblju privremenog financiranja na način da je iznos zaduživanja potrebno iskazati u odluci o privremenom financiranju koju donosi Sabor, odnosno predstavničko tijelo.

Člankom 28. se u članku 72. stavku 1. točki 6. riječi: „valutnom rezervom“ zamjenjuju riječima „međunarodnom pričuvom“ radi usklađivanja s propisima kojima se uređuje poslovanje Hrvatske narodne banke.

Člankom 29. dodaje se u članku 77. novi stavak 3. kojim se ministru financija daje ovlast da, uz suglasnost Vlade, zaduživanjem u tekućoj proračunskoj godini može stjecati sredstva potrebna za povrat državnog duga čije je dospijeće u sljedećoj proračunskoj godini. Takvo zaduživanje ne ulazi u iznos dozvoljenog zaduživanja tekuće proračunske godine, već se smatra primitkom sljedeće proračunske godine u kojoj će se sredstva i koristiti. Navedeno je između ostaloga potrebno u slučajevima kada otplate s osnova državnog duga dospijevaju već na početku proračunske godine, a postupak zaduživanja, posebice na inozemnom tržištu, zahtijeva duže vremensko razdoblje.

Članak 30. uz promjene naslova, donosi i promjene u članku 79. kako bi se u većoj mjeri pojasnilo da se radi o ugovorima o kreditima i zajmovima uz koja su dana državna jamstva.

Člankom 31. mijenja se stavak 4. u članku 80. radi usklađivanja s uvriježenom praksom jer se i do sada način davanja državnih jamstava propisivao zakonom o izvršavanju državnog proračuna za svaku pojedinu godinu.

Člankom 32. usklađuje se članak 82. s novom definicijom pravnih osoba u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu Republike Hrvatske koja se utvrđuje u članku 3. ovoga Zakona.

U članku 33. članak 83. mijenja se na način da su dopune ugovora o kreditu, ugovora o zajmu ili ugovora o jamstvu u slučaju kada su državna jamstva već dana, dopuštene samo uz suglasnost Vlade.

Članak 34. Ovim se člankom u članku 86. briše stavak 2. jer nije potrebno dodatno propisivati da jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izdaje vrijednosne papire na temelju zakona, obzirom da joj je ta mogućnost već dana u stavku 1. istoga članka.

Članak 35. Iza članka 86. dodaje se novi članak 86.a kojim se propisuje mogućnost kratkoročnog zaduživanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Kratkoročno posuđivanje novčanih sredstava radi likvidnosti i plaćanja obveza po dospelju temelj je upravljanja financijskim tokovima i gotovinom te dobrog gospodarenja prihodima i rashodima. Iako Zakon o proračunu nije niti do sada ograničavao mogućnost kratkoročnih posudbi, predloženim rješenjem propisuje se način i uvjeti pod kojima se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave smije kratkoročno zaduživati. Takvo je zaduživanje moguće najduže do 9 mjeseci s tim da se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ne smije kratkoročno zaduživati uzimanjem novih kratkoročnih kredita ili zajmova radi reprograma ili zatvaranja postojećih obveza po kratkoročnim kreditima ili zajmovima.

Člankom 36. se u članku 88. stavak 5. nadopunjuje na način da zaduživanje za projekte iz područja unapređenja energetske učinkovitosti u kojima sudjeluju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne ulazi u iznos ukupne godišnje obveze koja može iznositi najviše do 20 posto ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zadužuje. Samom činjenicom da je zaduživanje za projekte iz područja unapređenja energetske učinkovitosti izuzeto od zakonskog ograničenja za razinu zaduživanja svake jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, želi se iste potaknuti na što aktivnije sudjelovanje u navedenim projektima.

Člankom 37. usklađuje se članak 90. s novom definicijom pravne osobe u većinskom vlasništvu ili suvlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koja se utvrđuje u članku 3. ovoga Zakona.

Člankom 38. mijenjan je članak 108. na način da se isti uskladio sa člankom 16. Zakona o proračunu, a u stavku 2. se pobliže opisuje sadržaj polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana izvanproračunskog korisnika.

Članak 39. Ovim se člankom mijenja članak 112. na način da se propisuje obveza jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave da Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju dostavi godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u roku od 15 dana nakon što ga donese njezino predstavničko tijelo. Također se uređuje dostava godišnjeg izvještaja Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju kada predstavničko tijelo nije donijelo isti.

Člankom 40. mijenja se članak 114. radi unapređenja pravnog okvira za korištenje sredstava iz fondova Europske unije koji će biti na raspolaganju Republici Hrvatskoj nakon što postane članica Europske unije.

Člankom 41. daje se pravni temelj za donošenje podzakonskog propisa kojim će se urediti sustav za suzbijanje nepravilnosti i prijevара u korištenju sredstava Europske unije. Nacionalnom strategijom suzbijanja prijevара za zaštitu financijskih interesa Europske unije u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2010.-2012. i pripadajućim Akcijskim planom predviđeno je donošenje pravne osnove za funkcioniranje AFCOS-sustava u Republici Hrvatskoj. Nadalje, u dokumentu Europske komisije (Comprehensive Monitoring Report on Croatia, SWD(2012)338/COM(2012)601, 10 October 2012) posebno se ističe kako je potrebno usvojiti pravnu osnovu za učinkovito funkcioniranje AFCOS-sustava u Republici Hrvatskoj.

Člankom 42. mijenjan je članak 115. kojim se jasnije uređuje obuhvat proračunskog nadzora. Proračunskim nadzorom nije obuhvaćena samo zakonitost, svrhovitost i pravodobnost korištenja proračunskih sredstava, već i nadzor potpune i pravodobne naplate prihoda iz nadležnosti proračunskih korisnika i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Nadalje, u postupcima proračunskog nadzora, određeni subjekti nadzora u primjedbama na zapisnik, osporavali su pravo inspektorima proračunskog nadzora da utvrđuju potraživanja i obveze subjekta nadzora i s tim u vezi nalažu propisane mjere pa se sada preciznije definira obuhvat proračunskog nadzora. Također izrijekom se utvrđuje da je proračunski nadzor inspekcijski nadzor. Navedeno je često bilo potrebno dodatno pojašnjavati predstavnicima SIGMA-e (zajedničke inicijativa OECD-a i Europske unije za pomoć zemljama u razvoju). Stavak 2. izmijenjen je na način da nadzor, sukladno posebnim ovlastima koje imaju inspektori, može obuhvatiti i pregled poslovnih prostorija, zgrada, predmeta, robe i drugih stvari subjekta nadzora, odnosno utvrđivanje na licu mjesta je li određena roba isporučena, usluga izvršena, uređaji i oprema stavljeni u uporabu i slično.

Člankom 43. u prijelaznim i završnim odredbama propisano je da Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja ili obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine, broj 76/12) ostaje na snazi i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona, a do donošenja nove uredbe temeljem članka 25. ovoga Zakona. Također je određen rok u kojem će Vlada donijeti druge podzakonske akte iz ovoga Zakona.

Člankom 44. propisano je stupanje na snagu ovoga Zakona objavom u Narodnim novinama, izuzev određenih članaka. S obzirom da će u trenutku stupanja na snagu ovoga Zakona, proračuni i financijski planovi za 2013. godinu te projekcije za 2014. i 2015. godinu već biti usvojeni, a time i završeni proračunski procesi povezani s istima, članci koji se odnose na proces pripreme proračuna i financijskih planova primjenjuju se u 2013. godini pri izradi proračuna i financijskih planova za 2014. te projekcija za 2015. i 2016. godinu. Također se propisuje da određeni članci stupaju na snagu od 1. siječnja 2013. godine jer su povezani s procesom izvršenja proračuna i financijskih planova za 2013. godinu.

TEKST ODREDAVA VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

ZNAČENJE POJMOVA

Članak 3.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. AFCOS je sustav kroz koji se provodi koordinacija zakonodavnih, upravnih i operativnih aktivnosti sa ciljem zaštite financijskih interesa Europske unije i neposredna suradnja s Europskim uredom za borbu protiv prijevara (OLAF),
2. aktivnost je dio programa za koji nije unaprijed utvrđeno vrijeme trajanja, a u kojem su planirani rashodi i izdaci za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom,
3. akti planiranja su projekti, planovi, programi, strategije i sl.,
4. dane donacije su tekući ili kapitalni prijenosi sredstava neprofitnim organizacijama te građanima i kućanstvima koji uključuju i prijenose u naravi, a koje proračun i proračunski korisnici mogu davati za određenu namjenu,
5. državni proračun je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci države za jednu godinu, u skladu sa zakonom, a donosi ga Hrvatski sabor (u daljnjem tekstu: Sabor),
6. Državna riznica je sustav koji organizacijski i informacijski objedinjava proračunske procese: pripremu proračuna, izvršavanje državnog proračuna, državno računovodstvo, upravljanje novčanim sredstvima i javnim dugom,
7. državno jamstvo je instrument osiguranja kojim Republika Hrvatska jamči ispunjenje obveza za koje se daje jamstvo,
8. državni dug je dug središnjeg proračuna,
9. državne potpore su stvarni i potencijalni rashodi ili umanjeni prihodi države koje dodjeljuje davatelj državne potpore korisnicima državne potpore koji narušavaju ili bi mogli narušiti tržišno natjecanje davanjem prednosti na tržištu korisniku državne potpore, bez obzira na oblik državne potpore, u mjeri u kojoj to može utjecati na ispunjenje međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske,
10. ekonomska klasifikacija prikaz je prihoda i primitaka po prirodnim vrstama te rashoda i izdataka prema ekonomskoj namjeni kojoj služe i razvrstani su u razrede, skupine, podskupine, odjeljke i osnovne račune,
11. financijska imovina novčana su sredstva, potraživanja, dionice i udjeli u kapitalu pravnih osoba, vrijednosni papiri i druga ulaganja u pravne osobe,
12. financijski plan akt je proračunskog i izvanproračunskog korisnika kojim su utvrđeni njegovi prihodi i primici te rashodi i izdaci u skladu s proračunskim klasifikacijama,
13. financijsko izvješćavanje skup je informacija o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i novčanim tijekovima proračuna te proračunskih korisnika i izvanproračunskih korisnika,
14. funkcijska klasifikacija prikaz je rashoda proračuna te proračunskih i izvanproračunskih korisnika razvrstanih prema njihovoj namjeni,
15. investicije ili kapitalna ulaganja jesu ulaganja u povećanje i očuvanje vrijednosti imovine, ulaganja u zemljišta, građevine, opremu i drugu dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu, uključujući ulaganja u izobrazbu i osposobljavanje, razvoj novih tehnologija, poboljšanja kvalitete života i druga ulaganja iz kojih će se ostvariti koristi,
16. izvanproračunski korisnici jesu izvanproračunski fondovi, trgovačka društva i druge pravne osobe u kojima država, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima odlučujući utjecaj na upravljanje,
17. izvanproračunski fond je izvanproračunski korisnik, pravna osoba osnovana na temelju zakona koja se financira iz namjenskih doprinosa i drugih prihoda,

18. izvori financiranja su skupine prihoda i primitaka iz kojih se podmiruju rashodi i izdaci određene vrste i namjene,
19. izvršno tijelo je Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) te poglavarstvo općine, Grada Zagreba, grada i županije (u daljnjem tekstu: poglavarstvo) koje svom predstavničkom tijelu predlaže proračun i polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna,
20. javni dug jest dug općeg proračuna,
21. javni sektor su državni proračun, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
22. jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave jest općina, grad i županija čija tijela obavljaju funkcije, izvršavaju zadaće i donose programe propisane zakonom i odlukama donesenima na temelju zakona, za što se sredstva osiguravaju u njihovu proračunu,
23. konsolidacija je iskazivanje financijskih podataka više međusobno povezanih proračuna i/ili proračunskih korisnika te izvanproračunskih korisnika kao da se radi o jedinstvenom subjektu,
24. lokacijska klasifikacija prikaz je rashoda i izdataka prema teritorijalno definiranim cjelinama u skladu s ustrojem Republike Hrvatske, država Europske unije te ostalih država,
25. mjesečni financijski plan proračunskog korisnika mjesečni je prikaz rashoda i izdataka po ekonomskoj, organizacijskoj i programskoj klasifikaciji s planiranim vrijednostima po izvorima financiranja u skladu s očekivanim dospijecem,
26. mjesna samouprava su mjesni odbori, gradske četvrti i gradski kotarevi koji se osnivaju statutom jedinice lokalne samouprave,
27. naknada obuhvaća mirovine te naknade građanima i kućanstvima na temelju posebnih propisa,
28. nefinancijska dugotrajna imovina je neproizvedena i proizvedena dugotrajna imovina,
29. odgovorna osoba čelnik je proračunskog i izvanproračunskog korisnika, općinski načelnik, gradonačelnik odnosno župan i osoba na koju je ta ovlast prenesena njegovom odlukom,
30. opći proračun jest središnji proračun i proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te izvanproračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
31. organizacijska klasifikacija prikaz je povezanih i međusobno usklađenih (hijerarhijski s obzirom na odnose prava i odgovornosti) cjelina proračuna i proračunskih korisnika koje odgovarajućim materijalnim sredstvima ostvaruju postavljene ciljeve, a uspostavljena je kroz razdjele, glave i proračunske korisnike,
32. plan razvojnih programa prikaz je planiranih rashoda vezanih uz provođenje investicija i davanje kapitalnih pomoći i donacija,
33. pomoći su tekući ili kapitalni prijenosi međunarodnim organizacijama, stranim vladama, proračunima, izvanproračunskim korisnicima, bankama i ostalim financijskim institucijama te trgovačkim društvima,
34. pomoći Europske unije su sredstva koja Republika Hrvatska prima kroz predpristupne programe i fondove Europske unije,
35. pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom državnom vlasništvu jest pravna osoba čije dionice ili poslovni udjeli čine portfelj Republike Hrvatske ili u odnosu na koje Republika Hrvatska ima osnivačka (vlasnička) prava,
36. pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave jest pravna osoba čije dionice ili poslovni udjeli spadaju u njihov portfelj ili u odnosu na koje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima osnivačka (vlasnička) prava,

37. predstavničko tijelo je Hrvatski sabor, županijska skupština i Gradska skupština Grada Zagreba te općinsko i gradsko vijeće (u daljnjem tekstu: Sabor i predstavničko tijelo) koje donosi proračun, zakon i odluku o izvršavanju proračuna, godišnji i polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna,
38. prihodi za posebne namjene jesu prihodi čije je korištenje i namjena utvrđena posebnim propisima,
39. primatelji sredstava pravne su i fizičke osobe koje primaju sredstva iz proračuna na temelju posebnih propisa, sudskih odluka i ugovora,
40. primljene donacije namjenska su sredstva koja proračun i proračunski korisnici ostvare od fizičkih osoba, neprofitnih organizacija, trgovačkih društava i ostalih subjekata izvan općeg proračuna,
41. primljene pomoći jesu tekući i/ili kapitalni prijenosi koje proračuni i proračunski korisnici dobiju od stranih vlada, međunarodnih organizacija ili drugih subjekata unutar općeg proračuna,
42. program je skup neovisnih, usko povezanih aktivnosti i projekata usmjerenih ispunjenju zajedničkoga cilja,
43. programska klasifikacija prikaz je programa i njihovih sastavnih dijelova: aktivnosti i projekata, definiranih u skladu s aktima planiranja te ciljevima i zadaćama proračuna te proračunskih i izvanproračunskih korisnika,
44. projekcija proračuna (u daljnjem tekstu: projekcija) procjena je prihoda i primitaka te rashoda i izdataka proračuna za višegodišnje razdoblje, a donosi je Sabor, odnosno predstavničko tijelo,
45. projekt je sastavni dio programa za koji je unaprijed utvrđeno vrijeme trajanja, a u kojem su planirani rashodi i izdaci za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom,
46. proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za jednu godinu, u skladu sa zakonom i odlukom donesenom na temelju zakona, a donosi ga njezino predstavničko tijelo,
47. proračunske klasifikacije okvir su kojim se iskazuju i sustavno prate prihodi i primici te rashodi i izdaci po nositelju, cilju, namjeni, vrsti, lokaciji i izvoru financiranja,
48. proračunski fond proračunski je korisnik osnovan do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a financira se iz proračuna i iz namjenskih prihoda fonda,
49. proračunski korisnici su državna tijela, ustanove, vijeća manjinske samouprave, proračunski fondovi i mjesna samouprava čiji se rashodi za zaposlene i/ili materijalni rashodi osiguravaju u proračunu,
50. proračunski nadzor sustav je kontrole materijalno-financijskog poslovanja proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika te pravnih i fizičkih osoba kojima se sredstva osiguravaju u proračunu (u daljnjem tekstu: subjekti nadzora),
51. proračunsko računovodstvo je računovodstveni sustav koji se odnosi na knjigovodstveno praćenje, analiziranje i izvještavanje o poslovnim događajima proračuna te proračunskih i izvanproračunskih korisnika,
52. račun financiranja je dio proračuna koji prikazuje način financiranja proračunskog manjka te korištenje proračunskog viška,
53. registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika popis je proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
54. središnji proračun jest državni proračun i financijski planovi izvanproračunskih korisnika državnog proračuna,

55. strateški plan je dokument koji sadrži viziju, strateške ciljeve, načine ispunjavanja ciljeva (akte planiranja), mjere procjene rezultata i sustav praćenja postizanja rezultata,
56. subvencije su tekući prijenosi sredstava koji se daju proizvođačima za poticanje proizvodnje određenih proizvoda i pružanja usluga, a mogu se utvrđivati na temelju razine proizvodnje i/ili količine proizvedenih, prodanih ili uvezenih dobara i usluga,
57. upravno tijelo za financije općine, grada i županije (u daljnjem tekstu: upravno tijelo za financije) priprema proračun, godišnji i polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna te obavlja druge financijske poslove za poglavarstvo,
58. zaduživanje je uzimanje kredita, zajma ili izdavanje vrijednosnih papira.

Načelo transparentnosti

Članak 12.

- (1) Proračun se donosi i izvršava u skladu s načelom transparentnosti.
- (2) Proračun i projekcija i izmjene i dopune proračuna i projekcije te odluka o privremenom financiranju objavljuju se u »Narodnim novinama« – službenom listu Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: »Narodne novine«), odnosno u službenom glasilu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- (3) Polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna objavljuje se u »Narodnim novinama«, odnosno u službenom glasilu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

FISKALNA PROCJENA POSLJEDICA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I AKATA PLANIRANJA ZA PRORAČUN

Članak 15.

- (1) Prijedlozi zakona, drugih propisa i akata planiranja moraju sadržavati fiskalnu procjenu posljedica za proračun iz koje mora biti razvidno povećavaju li se ili smanjuju prihodi ili rashodi proračuna. Fiskalna procjena posljedica za proračun mora obuhvatiti:
1. predviđene prihode i rashode te primitke i izdatke proračuna za proračunsku godinu i za dvije iduće godine,
 2. prijedloge za pokrivanje povećanih rashoda i izdataka proračuna,
 3. prijedloge za pokrivanje smanjenih prihoda i primitaka proračuna,
 4. suglasnost Ministarstva financija.
- (2) Ako se tijekom godine donesu zakoni, drugi propisi i akti planiranja na osnovi kojih nastaju nove obveze za proračun, sredstva će se osigurati u proračunu za sljedeću proračunsku godinu u skladu s projekcijama i mogućnostima.
- (3) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na izvanproračunske korisnike i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

SADRŽAJ PRORAČUNA I STRUKTURA FINANCIJSKIH PLANOVA KORISNIKA

Članak 16.

- (1) Proračun se sastoji od općeg i posebnog dijela, a na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i od plana razvojnih programa.
- (2) Opći dio proračuna čini Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja.
- (3) Posebni dio proračuna sastoji se od plana rashoda i izdataka proračunskih korisnika iskazanih po vrstama, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata.
- (4) Plan razvojnih programa po godinama čine planovi razvojnih programa proračunskih korisnika proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđeni dokumentima o srednjoročnim, odnosno dugoročnim planovima razvitka, posebnim zakonima, drugim propisima ili općim aktima.

STRATEGIJA VLADINIH PROGRAMA ZA TROGODIŠNJE RAZDOBLJE

Članak 23.

- (1) Ministarstvo financija u suradnji sa središnjim tijelom državne uprave nadležnim za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije sastavlja uputu za izradu strateških planova za trogodišnje razdoblje i dostavlja je ministarstvima i drugim državnim tijelima na razini razdjela organizacijske klasifikacije do sredine ožujka tekuće godine.
- (2) Ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije izrađuju strateške planove za trogodišnje razdoblje u skladu s uputom iz stavka 1. ovoga članka i dostavljaju ih Ministarstvu financija najkasnije do sredine travnja tekuće godine.
- (3) Strateški planovi za trogodišnje razdoblje sadrže: viziju, strateške ciljeve, načine ispunjavanja ciljeva (akte planiranja), mjere procjene rezultata i sustav praćenja postizanja rezultata.

Članak 24.

- (1) Na temelju strateških planova iz članka 23. ovoga Zakona Ministarstvo financija u suradnji sa središnjim tijelom državne uprave nadležnim za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije izrađuje strategiju vladinih programa za trogodišnje razdoblje koju predlaže Vladi do kraja travnja tekuće godine.
- (2) Strategija vladinih programa sadrži:
 - a) ukupnu zajedničku viziju, strateški cilj i makroekonomski okvir,
 - b) glavna strateška područja djelovanja Vlade s postavljenim ciljevima, načinima ispunjavanja ciljeva i mjerama procjene rezultata i
 - c) rang strateških prioriteta i vezu s organizacijskom i programskom klasifikacijom.
- (3) Vlada donosi strategiju Vladinih programa za trogodišnje razdoblje najkasnije do sredine svibnja.

Članak 29.

- (1) Na osnovi uputa za izradu prijedloga proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izrađuju prijedlog financijskog plana.
- (2) Prijedlog financijskog plana sadrži:
 1. prihode i primitke iskazane po vrstama,
 2. rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama,
 3. obrazloženje prijedloga financijskog plana,
 4. plan razvojnih programa.

Članak 32.

Proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su dostaviti prijedlog financijskog plana upravnom tijelu za financije najkasnije do 15. rujna tekuće godine.

PLAN RAZVOJNIH PROGRAMA

Članak 33.

- (1) Proračunski korisnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izrađuje prijedlog plana razvojnog programa s obrazloženjem i predlaže ga upravnom tijelu nadležnom za proračunskog korisnika.
- (2) Prijedlog plana razvojnog programa iz stavka 1. ovoga članka mora biti usklađen s prijedlogom financijskog plana proračunskog korisnika.

(3) Upravno tijelo nadležno za proračunskog korisnika iz stavka 1. ovoga članka izrađuje zajednički prijedlog plana razvojnog programa koji mora biti usklađen s prijedlogom proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i dostavlja ga upravnom tijelu za financije.

Članak 34.

(1) U planu razvojnih programa iskazuju se planirani rashodi proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave vezani uz provođenje investicija, davanje kapitalnih pomoći i donacija u sljedeće tri godine, koji su razrađeni:

1. po pojedinim programima,
2. po godinama u kojima će rashodi za programe teretiti proračune sljedećih godina,
3. po izvorima financiranja za cjelovitu izvedbu programa.

(2) Plan razvojnih programa iz stavka 1. ovoga članka usklađuje se svake godine.

RASPRAVA O PRORAČUNU

Članak 38.

(1) Sve izmjene i dopune koje Sabor prihvati putem amandmana na predloženi državni proračun i projekcije ne smiju prijeći utvrđenu svotu dopuštenog manjka državnog proračuna i projekcija.

(2) U tijeku rasprave o prijedlogu državnog proračuna i projekcija podneseni se amandmani kojima se predlaže povećanje proračunskih rashoda i izdataka iznad iznosa utvrđenih prijedlogom državnog proračuna i projekcija mogu prihvatiti pod uvjetom da se istodobno predloži smanjenje drugih rashoda i izdataka u posebnom dijelu proračuna.

(3) Prijedlozi iz stavka 2. ovoga članka ne smiju biti na teret proračunske zalihe ili na teret dodatnog zaduživanja.

(4) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način odnose na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

DONOŠENJE PRORAČUNA I PROJEKCIJA

Članak 39.

(1) Sabor, odnosno predstavničko tijelo, donosi proračun na razini podskupine ekonomske klasifikacije za iduću proračunsku godinu i projekciju na razini skupine ekonomske klasifikacije za sljedeće dvije proračunske godine do konca tekuće godine i to u roku koji omogućuje primjenu proračuna s 1. siječnja godine za koju se donosi proračun.

(2) Izmjene i dopune proračuna i projekcije provode se po postupku za donošenje proračuna i projekcije.

DOSTAVLJANJE PRORAČUNA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Članak 40.

Predsjednik poglavarstva dostavlja proračun te izmjene i dopune proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Ministarstvu financija kao i odluku o izvršavanju proračuna Državnom uredu za reviziju u roku od 15 dana od dana njihova stupanja na snagu.

PRIVREMENO FINANCIRANJE DRŽAVE, ODNOSNO JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Članak 42.

(1) Ako Sabor, odnosno predstavničko tijelo ne donese proračun prije početka proračunske godine, privremeno se, na osnovi odluke o privremenom financiranju, nastavlja financiranje poslova, funkcija i programa državnih tijela i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne)

samouprave i drugih proračunskih i izvanproračunskih korisnika u visini koja je neophodna za njihovo obavljanje i izvršavanje te prava primatelja sredstava proračuna utvrđena zakonima i drugim propisima donesenim na temelju zakona (u daljnjem tekstu: privremeno financiranje).

(2) Odluku o privremenom financiranju donosi Sabor, odnosno predstavničko tijelo.

(3) Privremeno financiranje, u smislu stavka 1. ovoga članka, obavlja se razmjerno prihodima ostvarenima u istom razdoblju prema proračunu za prethodnu godinu, a najviše do 1/4 ukupno ostvarenih prihoda bez primitaka.

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, uplaćene i prenesene, a manje planirane ili neplanirane pomoći, donacije, prihodi za posebne namjene te namjenski primici od zaduživanja mogu se izvršavati iznad visine utvrđene u stavku 3. ovoga članka uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija, odnosno poglavarstva.

(5) Privremeno financiranje obavlja se najduže za prva tri mjeseca proračunske godine.

(6) U razdoblju privremenog financiranja financiraju se isti programi, a korisnici ne smiju povećavati broj zaposlenih u odnosu na stanje 31. prosinca prethodne godine.

(7) U razdoblju privremenog financiranja proračunski korisnici ne smiju preuzimati nove obveze.

(8) Nakon isteka privremenog financiranja, u tom razdoblju ostvareni prihodi i primici te izvršeni rashodi i izdaci uključuju se u proračun tekuće godine.

PRIVREMENE MJERE ZA URAVNOTEŽENJE PRORAČUNA TE IZMJENE I DOPUNE PRORAČUNA

Članak 43.

(1) Ako se u tijeku proračunske godine zbog nastanka novih obveza za državni proračun ili promjena gospodarskih kretanja povećaju rashodi i/ili izdaci, odnosno smanje prihodi i/ili primici državnog proračuna, Vlada može, na prijedlog Ministarstva financija, obustaviti izvršavanje pojedinih rashoda i/ili izdataka (u daljnjem tekstu: privremena obustava izvršavanja). Mjerama privremene obustave izvršavanja Vlada može:

- zaustaviti preuzimanje obveza i/ili
- predložiti produljenje ugovorenih rokova plaćanja i/ili
- zaustaviti preraspodjelu proračunskih sredstava.

(2) Vlada može, uz mjere iz stavka 1. ovoga članka, donijeti odluku da proračunski korisnici državnog proračuna moraju dobiti prethodnu suglasnost Ministarstva financija za sklapanje ugovora.

(3) Ministarstvo financija izrađuje prijedlog mjera privremene obustave izvršavanja, uz sudjelovanje ministarstava i drugih državnih tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije. Mjere privremene obustave izvršavanja moraju se jednakomjerno odnositi na sva ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije.

(4) O odluci iz stavka 2. ovoga članka Vlada mora obavijestiti Sabor odmah nakon njezina donošenja.

(5) Ako se za vrijeme provođenja mjera privremene obustave izvršavanja državnog proračuna državni proračun ne može uravnotežiti, Vlada mora najkasnije u roku od 15 dana prije isteka roka za privremenu obustavu izvršavanja državnog proračuna, predložiti izmjene i dopune državnog proračuna.

(6) Izmjenama i dopunama državnog proračuna iz stavka 5. ovoga članka uravnotežuju se prihodi i primici, odnosno rashodi i izdaci državnog proračuna.

(7) U tijeku postupka izmjena i dopuna proračuna Vlada može, na prijedlog ministra financija, ponovno privremeno obustaviti izvršavanje pojedinih rashoda i/ili izdataka.

(8) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

PREUZIMANJE OBVEZA NA TERET PRORAČUNA

Članak 44.

- (1) Proračunski korisnici državnog proračuna mogu preuzeti obveze na teret državnog proračuna tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene državnim proračunom ako su za to ispunjeni svi zakonom i drugim propisima utvrđeni uvjeti, osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.
- (2) Proračunski korisnici državnog proračuna mogu preuzeti obveze po ugovorima koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama, uz suglasnost Vlade, a na prijedlog ministra financija.
- (3) Ograničenje iz stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se na obveze povezane sa zaduživanjem države i s upravljanjem državnim dugom te na obveze preuzete na temelju međunarodnih sporazuma.
- (4) Plaćanja koja proizlaze iz obveza preuzetih u skladu s ovim člankom proračunski korisnici državnog proračuna moraju kao obvezu uključiti u financijski plan u godini u kojoj obveza dopijeva.
- (5) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

PREUZIMANJE OBVEZA PO INVESTICIJSKIM PROJEKTIMA

Članak 45.

- (1) Proračunski korisnici državnog proračuna mogu preuzeti obveze po investicijskim projektima tek po provedenom stručnom vrednovanju i ocijenjenoj opravdanosti i učinkovitosti investicijskog projekta.
- (2) Odredbe stavka 1. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- (3) Vlada će uredbom propisati metodologiju pripreme, ocjene i izvedbe investicijskih projekata.

PRERASPODJELA SREDSTAVA

Članak 46.

- (1) Proračunska sredstva ne mogu se preraspodijeliti, osim pod uvjetima i na način kako je utvrđeno ovim Zakonom i zakonom o izvršavanju državnog proračuna, odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.
- (2) Iznimno, ako se preraspodjela ne izvrši u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, preraspodjela sredstava na proračunskim stavkama kod proračunskih korisnika državnog proračuna ili između proračunskih korisnika državnog proračuna, i kod izvanproračunskih korisnika državnog proračuna može se izvršiti najviše do 5% rashoda i izdataka na proračunskoj stavci donesenoj od strane Sabora koja se umanjuje, ako to odobri ministar financija.
- (3) Uz zahtjev za preraspodjelom odobrenih sredstava proračunski korisnik državnog proračuna mora priložiti odgovarajuću dokumentaciju na temelju koje se Ministarstvu financija daju na uvid razlozi potrebe za dodatnim sredstvima na proračunskoj stavci koja se povećava do kraja godine, odnosno razlozi za smanjenje odobrenih proračunskih stavki.
- (4) Proračunska sredstva ne mogu se, osim pod uvjetima propisanim zakonom o izvršavanju državnog proračuna, odnosno odlukom o izvršavanju proračuna, preraspodijeliti između Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja.
- (5) Vlada, odnosno poglavarstvo o preraspodjelama izvještava Sabor, odnosno predstavničko tijelo u roku utvrđenom u zakonu o izvršavanju državnog proračuna, odnosno odluci o izvršavanju proračuna.

Članak 50.

- (1) Ako su namjenski prihodi i primici uplaćeni u nižem opsegu nego što je iskazano u državnom proračunu, korisnik može preuzeti i plaćati obveze samo u visini stvarno uplaćenih, odnosno raspoloživih sredstava.
- (2) Uplaćene i prenesene, a manje planirane pomoći, donacije i prihodi za posebne namjene mogu se izvršavati iznad iznosa utvrđenih u državnom proračunu, a do visine uplaćenih, odnosno prenesenih sredstava.
- (3) Uplaćeni i preneseni, a manje planirani namjenski primici od zaduživanja mogu se izvršavati iznad iznosa utvrđenih u državnom proračunu, a do visine uplaćenih, odnosno prenesenih sredstava, uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija.
- (4) Uplaćene i prenesene, a neplanirane pomoći, donacije, prihodi za posebne namjene i namjenski primici od zaduživanja mogu se koristiti prema naknadno utvrđenim aktivnostima i/ili projektima u državnom proračunu uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija.
- (5) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

VLASTITI PRIHODI

Članak 52.

- (1) Vlastiti prihodi jesu prihodi koje proračunski korisnici ostvaruju od obavljanja poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima koji se ne financiraju iz proračuna.
- (2) Prihodi iz stavka 1. ovoga članka uplaćuju se u proračun.
- (3) Vlastiti prihodi koji nisu iskorišteni u prethodnoj godini, ne prenose se u proračun za tekuću proračunsku godinu.
- (4) Zakonom o izvršavanju državnog proračuna, odnosno odlukom o izvršavanju proračuna, određuje se izuzeće od obveze uplate prihoda iz stavka 1. ovoga članka u proračun.

ISPLATA SREDSTAVA IZ PRORAČUNA

Članak 53.

- (1) Plaćanje predujma moguće je samo iznimno, na temelju suglasnosti ministra financija, odnosno predsjednika poglavarstva.
- (2) Iznimno, proračunski korisnik može plaćati predujmom bez suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka do iznosa utvrđenog u zakonu o izvršavanju državnog proračuna, odnosno odluci o izvršavanju proračuna.

Članak 55.

- (1) Proračun se izvršava u skladu s raspoloživim sredstvima i dospjelim obvezama.
- (2) Otplate glavnice i kamata državnog duga i državnih jamstava mogu se izvršavati u iznosima iznad planiranih.
- (3) Ako aktivnosti i projekti za koje su sredstva osigurana u proračunu tekuće godine nisu izvršeni do visine utvrđene proračunom, mogu se u toj visini izvršavati u sljedećoj godini na način i pod uvjetima propisanim zakonom o izvršavanju državnog proračuna odnosno odlukom o izvršavanju proračuna.
- (4) Ministar financija razrađuje pravilnikom, a predstavničko tijelo svojim aktom, način i uvjete izvršavanja proračuna s računa proračuna.

POVRAT SREDSTAVA U PRORAČUN

Članak 59.

- (1) Ako se naknadno utvrdi da je isplata iz proračuna izvršena nezakonito i/ili neopravdano, proračunski korisnik mora odmah zahtijevati povrat proračunskih sredstava u proračun.
- (2) Ako se proračunskim nadzorom utvrdi da su sredstva korištena suprotno zakonu ili proračunu, inspektor proračunskog nadzora donosi rješenje o povratu sredstava u proračun.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(4) Ministar financija uređuje pravilnikom iz članka 55. stavka 4. ovoga Zakona način povrata sredstava i vođenja evidencija o povratu sredstava iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

PRETVARANJE POTRAŽIVANJA U UDJEL U KAPITALU

Članak 67.

(1) Republika Hrvatska može steći udjel u kapitalu trgovačkih društava bez naknade i iz sredstava proračuna.

(2) Udjele u kapitalu trgovačkog društva Republika Hrvatska može stjecati:

1. pretvaranjem potraživanja po osnovi neplaćenih poreza, doprinosa i drugih obveznih davanja dužnika,

2. pretvaranjem potraživanja s osnova danih zajmova i plaćenih jamstava,

3. ulaganjem pokretnina i nekretnina, osim nekretnina koje se koriste za obavljanje javnih službi,

4. zamjenom dionica i udjela,

5. kupnjom iz sredstava državnog proračuna.

(3) O stjecanju udjela Republike Hrvatske u kapitalu trgovačkog društva iz stavka 2. točke 1., 2., 3. i 4. ovoga članka odlučuje Vlada, na prijedlog nadležnog ministarstva, s kojim se suglasilo Ministarstvo financija.

(4) O stjecanju udjela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u kapitalu trgovačkog društva iz stavka 2. točke 2., 3. i 4. ovoga članka odlučuje predstavničko tijelo na prijedlog poglavarstva.

OTPIS, DJELOMIČAN OTPIS, ODGODA I OBROČNO PLAĆANJE DUGA

Članak 68.

(1) Vlada može na prijedlog ministra financija, a na zahtjev dužnika, uz primjereno osiguranje i kamate, odgoditi plaćanje ili odobriti obročnu otplatu duga ako se time bitno poboljšavaju dužnikove mogućnosti otplate duga od kojega inače ne bi bilo moguće naplatiti cjelokupan dug.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka ministar financija može na zahtjev dužnika, uz primjereno osiguranje i kamate, odgoditi plaćanje ili odobriti obročnu otplatu duga do iznosa utvrđenog zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

(3) Ministar financija može zahtijevati isplatu cjelokupnog duga, čija je naplata odgođena ako koji od obroka nije pravodobno plaćen.

(4) Vlada može na prijedlog ministra financija prodati, otpisati ili djelomično otpisati potraživanje.

(5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka ministar financija može prodati, otpisati ili djelomično otpisati potraživanje do iznosa utvrđenog zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

(6) Odredbe stavka 1. do 5. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(7) Vlada će uredbom propisati kriterije, mjerila i postupak za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te otpis ili djelomičan otpis potraživanja iz ovoga članka za državu i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(8) Pod dugovima se u ovom članku ne podrazumijevaju dugovi prema državi, odnosno jedinici lokalne i područne samouprave s naslova javnih davanja.

SREDSTVA OD PRODAJE I ZAMJENE NEFINANCIJSKE DUGOTRAJNE IMOVINE DRŽAVE, ODNOSNO JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE I OD NADOKNADE ŠTETE S OSNOVE OSIGURANJA

Članak 70.

(1) Sredstva od prodaje i zamjene nefinancijske dugotrajne imovine države, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i od nadoknade štete s osnove osiguranja koriste se samo za kapitalne rashode države, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Kapitalni rashodi iz stavka 1. ovoga članka jesu rashodi za nabavu nefinancijske imovine, rashodi za održavanje nefinancijske imovine, kapitalne pomoći koje se daju trgovačkim društvima u kojima država, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima odlučujući utjecaj na upravljanje za nabavu nefinancijske imovine i dodatna ulaganja u nefinancijsku imovinu te ulaganja u dionice i udjele trgovačkih društava.

(3) Odredbe ovoga članka u dijelu koji se odnosi na ulaganja u dionice i udjele trgovačkih društava ne odnose se na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz članka 64. stavka 3. ovoga Zakona.

VII. ZADUŽIVANJE, UPRAVLJANJE DUGOVIMA, JAMSTVA DRŽAVE I JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE TE JAVNOG SEKTORA ZADUŽIVANJE I DRŽAVNI DUG

Članak 71.

(1) Osnovni cilj zaduživanja i upravljanja dugom jest osiguranje financijskih potreba državnog proračuna postizanjem najnižeg srednjoročnog i dugoročnog troška financiranja uz preuzimanje razboritog stupnja rizika.

(2) Zaduzivanje se može provesti u zemlji i inozemstvu u opsegu propisanom zakonom.

(3) Zakonom o izvršavanju državnog proračuna utvrđuje se gornji iznos novog zaduživanja, kao i obveza s osnove tekućih otplata državnog duga.

(4) U razdoblju privremenog financiranja država se može zadužiti do iznosa koji je potreban za otplatu dospelje glavnice državnog duga u tom razdoblju.

Članak 72.

(1) Zaduzivanje se provodi u svrhu:

1. financiranja deficita državnog proračuna,
2. financiranja investicijskih projekata i posebnih programa, prema odobrenju Sabora,
3. isplate tekućih otplata državnog duga,
4. podmirenja dospjelih plaćanja u svezi s državnim jamstvima,
5. upravljanja likvidnošću proračuna,
6. pokrivanja potreba Hrvatske narodne banke za valutnom rezervom.

(2) Zaduzivanje u svrhu prijevremenog otkupa državnog duga provodi se s ciljem:

1. smanjenja postojeće visine troškova otplate državnoga duga,
2. produženja prosječnog vremena dospeljeća (promjena trajanja otplate) državnoga duga,
3. postizanja uravnoteženog rasporeda plaćanja otplate državnoga duga.

UPRAVLJANJE DRŽAVNIM DUGOM

Članak 77.

(1) Država može uzimanjem kredita, zajmova i izdavanjem vrijednosnih papira stjecati sredstva potrebna za povrat državnoga duga prije njegova dospeljeća ili za otkup vlastitih vrijednosnih papira.

(2) Ministar financija može prijevremeno otkupiti državne obveznice te prijevremeno otplatiti kredite i zajmove kada je otkup obveznica i prijevremena otplata kredita i zajmova dopuštena ugovorom, u slučaju da se prijevremeno plaćanje može obaviti sredstvima iz povoljnijeg oblika zaduživanja te će se time ostvariti ušteda u otplati kamata i druge pogodnosti.

(3) Ministar financija može sklopiti poslove s izvedenim financijskim instrumentima radi postizanja povoljnije ročnosti, valutne ili kamatne strukture državnoga duga te što manjeg rizika pri međuvalutnim promjenama i porastu kamatnih stopa.

(4) Zaduživanje radi prijevremenog otkupa obveznica te prijevremene otplate kredita i zajmova ne ulazi u ograničenja iz članka 71. stavka 3. ovoga Zakona.

UVJETI I NAČINI SKLAPANJA UGOVORA O KREDITU, UGOVORA O ZAJMU I DAVANJE DRŽAVNIH JAMSTAVA

Članak 79.

(1) Zakonom o izvršavanju državnog proračuna Sabor može ovlastiti Vladu da sklapa ugovore o kreditu i ugovore o zajmu za određene namjene i daje jamstva za određene domaće pravne osobe u okviru svote za te namjene, utvrđene državnim proračunom za svaku pojedinu godinu.

(2) Na prijedlog Ministarstva financija Vlada daje suglasnost za ugovore i jamstva iz stavka 1. ovoga članka na temelju posebne odluke za svaki pojedini posao.

Članak 80.

(1) Odluku o davanju državnih jamstava donosi Vlada, osim državnih jamstava koja su u nadležnosti Sabora.

(2) Ministarstvo financija sudjeluje u pregovorima o uzimanju kredita ili zajma s državnim jamstvom te u ime Vlade odobrava ugovore o davanju državnih jamstava u skladu s odlukom Vlade.

(3) Vlada može odrediti i druga državna tijela da zajedno s Ministarstvom financija sudjeluju u pregovorima o kreditima ili zajmovima s državnim jamstvom.

(4) Ministar financija pravilnikom propisuje uvjete i način davanja državnih jamstava.

Članak 82.

(1) Pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom državnom vlasništvu sklapa ugovore o kreditu, ugovore o zajmu ili daje jamstva na osnovi odluke o suglasnosti Vlade, ako vrijednost posla ili jamstvo prelazi iznos utvrđen zakonom o izvršavanju državnog proračuna.

(2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka sadrži odredbe o obvezi otplate kredita ili zajma do konačne otplate i odredbe o ostalim jamstvima glede obeštećenja i osiguranja državnog proračuna u slučaju promjene vlasničkih odnosa kod korisnika kredita, zajma ili jamstva.

(3) Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka mora osigurati da se ugovori o kreditu i ugovori o zajmu ne sklapaju s namjerom izbjegavanja odredbe stavka 1. ovoga članka.

Članak 83.

Prijedlozi izmjena i dopuna ugovora o kreditu, ugovora o zajmu ili ugovora o jamstvu, kada su državna jamstva već dana, daju se uz prethodno odobrenje ministra financija.

ZADUŽIVANJE I DAVANJE JAMSTVA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Članak 86.

(1) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može se zaduživati uzimanjem kredita, zajmova i izdavanjem vrijednosnih papira.

(2) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izdaje vrijednosne papire na temelju zakona.

Članak 88.

(1) Ukupna godišnja obveza jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz članka 86. ovoga Zakona može iznositi najviše do 20 posto ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se zadužuje.

(2) U iznos ukupne godišnje obveze iz stavka 1. ovoga članka uključen je iznos prosječnog godišnjeg anuiteta po kreditima, zajmovima, obveze na osnovi izdanih vrijednosnih papira i danih jamstava i suglasnosti iz članka 90. stavka 2. ovoga Zakona, te dospjele nepodmirene obveze iz prethodnih godina.

(3) Godišnje obveze na osnovi izdanih vrijednosnih papira utvrđuju se za anuitetne obveznice u iznosu godišnjeg anuiteta, a za obveznice kod kojih se amortizira glavnica o dospijeću utvrđuju se za pretpostavljeno dospijeće pripadajućega godišnjeg dijela glavnice i pripadajućih kamata.

(4) Pod ostvarenim proračunskim prihodima podrazumijevaju se ostvareni prihodi pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz članka 18. točke 1. ovoga Zakona, umanjeni za prihode:

1. od domaćih i stranih pomoći i donacija,
2. iz posebnih ugovora: sufinanciranje građana za mjesnu samoupravu i
3. ostvarene s osnove dodatnih udjela u porezu na dohodak i pomoći izravnjanja za financiranje decentraliziranih funkcija.

(5) Odredbe ovoga članka ne odnose se na projekte koji se sufinanciraju iz pretpristupnih programa i fondova Europske unije u kojima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sudjeluju.

Članak 90.

(1) Pravna osoba u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanova čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može se dugoročno zaduživati samo za investiciju uz suglasnost većinskog vlasnika, odnosno osnivača.

(2) U opseg mogućeg zaduživanja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave iz članka 88. ovoga Zakona uključuju se suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka:

1. za zaduživanje pravnih osoba u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su u godišnjim financijskim izvješćima za godinu koja prethodi godini u kojoj se zadužuju iskazale gubitak,
2. za zaduživanje pravnih osoba u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje se zadužuju u razdoblju od dvije godine od dana upisa osnivanja u sudski registar,
3. za zaduživanje ustanova čiji je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) Ako statutom ili odlukom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nije propisano tko odlučuje o suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka, odluku donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, razmjerno njezinu udjelu u vlasništvu.

(4) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna je izvijestiti Ministarstvo financija o suglasnostima iz stavka 1. ovoga članka u roku od 8 dana od dane suglasnosti i sklopljenom ugovoru o zaduživanju pravnih osoba i ustanova iz stavka 2. ovoga članka u roku od 8 dana od dana sklapanja.

(5) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna je izvještavati Ministarstvo financija unutar proračunske godine, tromjesečno, do 10. u mjesecu za prethodno izvještajno razdoblje o otplati na temelju ugovora o zaduživanju pravnih osoba i ustanova iz stavka 2. ovoga članka.

X. POLUGODIŠNJI I GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU PRORAČUNA SADRŽAJ POLUGODIŠNJEG I GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU PRORAČUNA

Članak 108.

- (1) Polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna sadrže:
1. prikaz ukupnih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka na razini odjeljka ekonomske klasifikacije,
 2. posebni dio proračuna po organizacijskoj i programskoj klasifikaciji te razini odjeljka ekonomske klasifikacije,
 3. izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala,
 4. izvještaj o korištenju proračunske zalihe,
 5. izvještaj o danim državnim jamstvima i izdacima po državnim jamstvima,
 6. obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka,
 7. obrazloženje makroekonomskih pokazatelja.
- (2) Polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna uz sadržaj iz točke 1. do 7. iz stavka 1. ovoga članka, obuhvaća i:
1. izvršenje financijskih planova izvanproračunskih korisnika na razini odjeljka ekonomske klasifikacije,
 2. obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka izvanproračunskih korisnika,
 3. deficit općeg proračuna.
- (3) Odredba stavka 1. ovoga članka osim točke 7. i odredba stavka 2. ovoga članka osim točke 3. na odgovarajući način primjenjuju se na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- (4) Ministar financija pravilnikom o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna propisuje sadržaj i obveznike izrade polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna.

DOSTAVA GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU PRORAČUNA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Članak 112.

Poglavarstvo dostavlja Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u roku od 15 dana nakon što ga donese njegovo predstavničko tijelo.

XI. POMOĆI EUROPSKE UNIJE

Članak 114.

- (1) Aktivnosti i projekti koji se financiraju iz sredstava pomoći Europske unije planiraju se u državnom proračunu.
- (2) Sustav provedbe pomoći Europske unije uređuje se posebnim zakonima i sukladno međunarodno preuzetim obvezama Republike Hrvatske.
- (3) Republika Hrvatska kao korisnica pomoći Europske unije, kroz sustav provedbe pomoći Europske unije obvezno osigurava:
- a) primjenu principa podjele odgovornosti,
 - b) funkcioniranje financijskih internih kontrola,
 - c) posebno praćenje projekata koji se financiraju iz sredstava Europske unije i godišnje izvještavanje o rashodima,
 - d) postojanje institucije za obavljanje nezavisne vanjske revizije,
 - e) transparentan, nediskriminirajući proces javne nabave kojim se sprječavaju sukobi interesa,
 - f) redovite kontrole kojima se osigurava pravilno izvršavanje aktivnosti koje se financiraju iz sredstava pomoći Europske unije,

g) poduzimanje odgovarajućih mjera za prevenciju nepravilnosti i prijevара te ako je potrebno pokretanje sudskog postupka za povrat krivo potrošenih sredstava.

(4) Republika Hrvatska kao korisnica pomoći Europske unije obvezna je osigurati zaštitu financijskih interesa Europske unije uspostavljanjem sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevара (AFCOS).

XII. PRORAČUNSKI NADZOR OBUHVAT PRORAČUNSKOG NADZORA

Članak 115.

(1) Proračunski nadzor postupak je nadziranja zakonitosti, svrhovitosti i pravodobnosti korištenja proračunskih sredstava kojim se nalažu mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti.

(2) Proračunski nadzor obuhvaća nadzor računovodstvenih, financijskih i ostalih poslovnih dokumenata subjekata nadzora.

(3) Ministarstvo financija obavlja proračunski nadzor proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih proračunskih i izvanproračunskih korisnika, pravnih i fizičkih osoba koje dobivaju sredstva iz proračuna i financijskih planova izvanproračunskih korisnika kao i nadzor korištenja kreditnih sredstava s osnove jamstva države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(4) Ministar financija donosi pravilnik o proračunskom nadzoru u kojem propisuje ciljeve, djelokrug, sadržaj, način i uvjete, ovlaštenu osobu proračunskog nadzora i mjere proračunskog nadzora.